

Zgodovina šole v Novi Cerkvi

(Povzeto iz zapisov šolskih kronik.)

Pripravila: Ida Grobelnik

Pod vladno cesarja Jožefa 2. se je l. 1788 ustanovila v Novi Cerkvi trivialna šola. Ker ni bilo lastnega poslopja, je bila nameščena v nekdanji kapelici sv. Mihaela - današnjem Marijinem domu.

Kmalu pa se je preselila v hišo prvega učitelja. Učna soba je bila majhna in skromna. Leta 1806 je obiskovalo šolo 22 otrok. Število se je povečalo, ko so uvedli ponavljalno in nedeljsko šolo.

Za nedeljske šole se je posebno zavzemal takratni kaplan Anton Martin Slomšek, poznejši veliki pedagog in lavantinski škof.

Leta 1833 se je uvedla »zlata knjiga«, v katero so se zapisovali najbolj pridni učenci. Leta 1835 je bilo 107 šoloobiskujočih, 32 ponavljajočih in 149 nedeljskih otrok, skupaj torej že 288. Sprva je bila šola enorazrednica, z letom 1873 pa se je razširila v dvorazrednico in kmalu še v trirazrednico.

Ker so prostori postajali premajhni, so začeli razmišljati o novi šolski stavbi in v ta namen l. 1902 kupili primerno zemljišče. Z zidanjem poslopja se je pričelo 2. oktobra 1903. Pouk v današnji stavbi se je pričel 26. aprila 1905.

Kmalu je šola postala štirirazrednica.

Najzaslužnejši podporniki šole so bili:

- dekanija in župnija Nova Cerkev, ki gre v vsem, kar se tiče šolstva učiteljstvu zelo na roke;
- šolski odbor Nova Cerkev, ki podpira revne učence s potrebnimi učili in hkrati skrbi za razvoj šole;
- »Šolski oder«, ki preskrbi šolske otroke z oblačili;
- grad Socka, ki večkrat obdaruje revne šolarje.

Zunanja ureditev šole

Ves šolski prostor je bil obdan z živo mejo. Zemljišče zahodno od stavbe je bilo preurejeno v vrtove. Ti so bilo ograjeni s plotom. Stopnice na cesto so zapirala vrata. Prostor pred in okoli šole je bil zasajen s sadnim drevjem, a pročelje stavbe z vinsko trto.

Zunanost šole je bila lična in skrbno negovana, vse do začetka prve svetovne vojne. Notranje je bila šola za tedanje čase dobro opremljena. Ob koncu prve svetovne vojne je šolo zasedlo vojaštvo, ki se je deloma nastanilo tudi po hišah v vasi. Šolo so vojaki zunaj in znotraj poškodovali.

Šola je bila v stari Jugoslaviji za Novo Cerkev središče kulturno prosvetnega dela. Ustanovljen je bil Šolski oder, kamor so bili vključeni odrasli in šolska mladina. Veliko se je igralo.

Pred 2. svetovno vojno je bila šola petrazredna in jo je obiskovalo 300 otrok. Zgradba je bila dobro ohranjena in za podeželje primerno opremljena. Na igrišču pred šolo je bilo postavljeno telovadno orodje z drogom, premakljivo I estvijo in dvema plezalnima drogovoma. V šoli je bilo 1000 knjig.

V času okupacije učiteljstvo naj ne bi nasilno postopalo z otroki.

Ko pa je bil 4. julija 1944 izveden napad na Novo Cerkev, je bil pouk prekinjen, notranjost šole pa popolnoma razdejana.

Šolsko leto 1945/46 se le pričelo 15. oktobra v pravem znamenju obnove. Zadoščeno je bilo najnujnejši potrebi – napeljavi vodovoda.

Poučevanje je bilo oteženo zaradi pomanjkanja učil in učnih pripomočkov. Z medsebojnim sodelovanjem in pomočjo pa uspehi niso zaostajali za predvojnimi. Ker se je v tem času ustanovila tudi dvorazrednica v Socki, je bila šola razbremenjena za 110 otrok. Obnovitvena dela šolskih prostorov so bila izvedena v letih 1951/52 – preložitev opek strehe in zamenjava poškodovanih,

beljenje vseh šolskih prostorov, ureditev greznice, menjava plošče šolskega vodnjaka, ureditev sanitarij in oken, novo šolsko pohištvo.

S šolskim letom 1953/54 je šola postala osemletna s 190 učenci.

Občina Vojnik se je po smernicah nove šolske reforme

odločila ustanoviti popolni osemletki v Vojniku in Dobrni. Tako sta bila 7. in 8. razred ukinjena s šol.l. 1962/63, leto kasneje pa še 6. in 5. razred. Na šoli so ostali le še štirje razredi z 92 učenci.

V juniju leta 1974, ko je bil na Kozjanskem rušilni potres, je posledice tega občutila tudi šolska stavba. Že pred in po tem dogodku je bilo večkrat poskrbljeno za obnovitvena dela in nove pridobitve:

- novo centralno ogrevanje
- obnovitev električne napeljave, oken, vrat
- nova fasada in strešna kritina
- asfaltiranje šolskega igrišča, dvorišča
- ureditev šolskega parka...